de Panorama

Rebellenclub

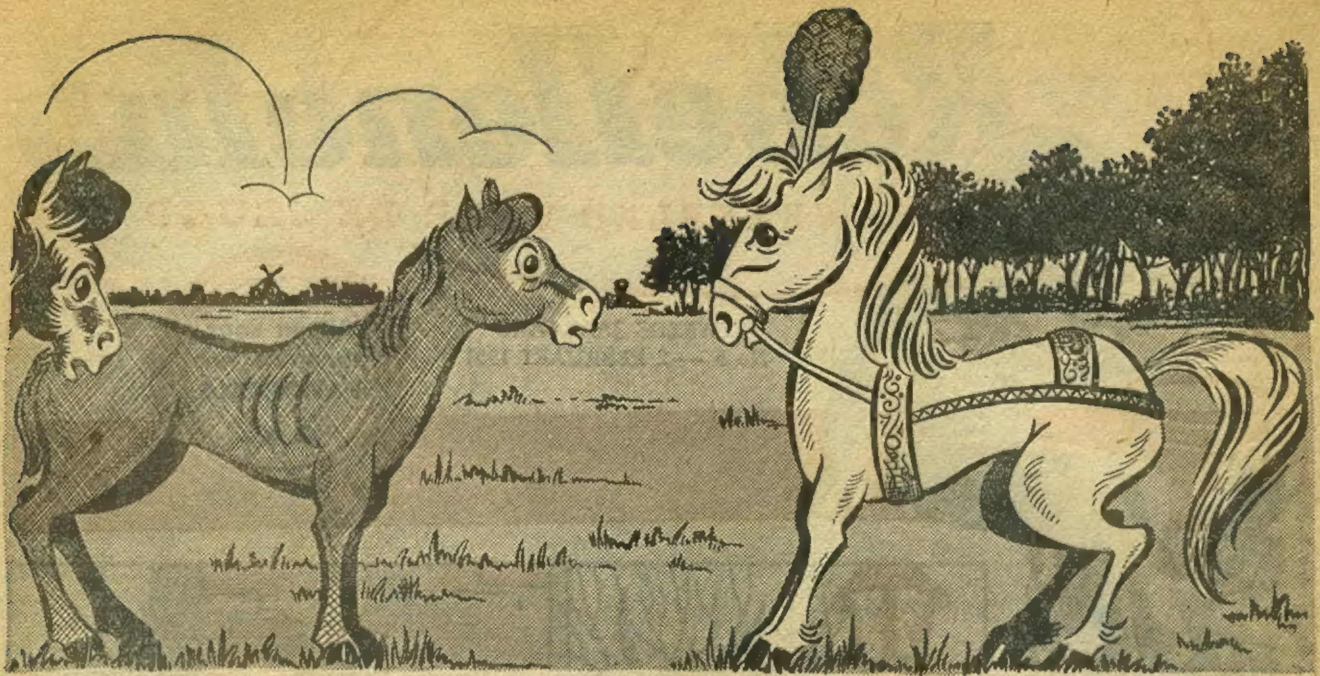
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 5 — 2 FEBRUARI 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

KUN JE GEEN SIGNAAL GEVEN OM DE HOEK?

SALLY, *het Circuspaard*

Jarenlang had Sally in het circus doorgebracht; eerst had hij in de stallen zijn opleiding gehad en veel, heel veel had hij er geleerd: springen, draven, dansen en .... zelfs rekenen. Duidelijk kon hij je nu vertellen, dat 2 + 2 niet 5 maar 4 was. Hoe hij dat deed? Wel, met zijn been natuurlijk; daar krabde hij dan viermaal mee over het zand van de piste.

Iedereen kende Sally, en als hij eens door de stad wandelde om aan het publiek getoond te worden als reclame, zeiden de moeders tegen hun kinderen: „Kijk, Jantje, daar gaat onze Sally. Dat is het knapste paard van de wereld."

Als Sally dat hoorde, hief hij trots zijn kop op, spitste de oren en maakte een paar flinke luchtsprongen.

Maar toch begon het circusleven Sally danig te vervelen. In de stad zag hij vaak paarden, die wagens trokken en .... dat leek hem heel wat aardiger. Maar hoe moest hij ongemerkt 't circus verlaten? Iedereen kwam alle ogenblikken eens kijken of alles wel in orde was. Wat zou er wel gebeuren, als men opeens bemerkte, dat Sally er tussenuit was getrokken? Zo heel stiekem?

Toch besloot hij zijn plannetje door te voeren.

Op een avond, na de voorstelling, zag Sally zijn kans schoon. Door de kleine achterdeur, die toevallig openstond, tippelde hij naar buiten. Hij snoof eens in de lucht en koos de richting van de bossen. In 'n ogenblik was hij door de kleine straten der stad gehold, vloog een smal zandpad op, stormde dwars door 't bos en stond plots voor een grote, malse weide. In de verste hoek zag hij ook nog twee grote zware werkpaarden, die rustig liepen te grazen.

Haha, dacht Sally, dat zijn collega's. Ik moet eens kennis met hen maken. In een wip sprong hij over het houten hek en rende vrolijk op Zwart en Bruin af.

„Hei," riep hij uitbundig, „goedenavond; ik ben Sally."

„Zo," zeiden Bruin en Zwart, „ben jij Sally. Een gekke naam voor een paard. Wij heten gewoon maar Bruin en Zwart naar de kleur van onze huid. Wat voer jij eigenlijk uit? Je ziet er niet naar uit, of je zware vrachten moet trekken. Je glimt als een gepolijst schoothondje en striemen zie je niet op je huid."

„Wat ik uitvoer?" zei Sally. „Hebben jullie nooit van me gehoord? Ik ben het beroemde circuspaard; het knapste paard van de wereld."

„Wel, wel, wel," grinnikte Bruin, „een circuspaard, zeg je. Wat is dat voor een ding?"

„Weten jullie niet, wat een circuspaard is?"

„Vertel het eens. We weten best wat een haam is, een zadel, een teugel, een koets, een bakkerskar, maar van 'n circuswagen hebben we nooit gehoord."

„Nu dan," zei Sally, „een circus is een reuzentent met 'n lege ruimte er middenin. Daar komen iedere avond honderden mensen om iets te zien. De baas van het circus heeft veel paarden en ook andere dieren, en die vertonen voor de mensen hun kunsten. Als alles goed gaat, klappen ze luid in hun handen."

„Enne," vroeg Bruin, „moet je dan nooit zware vrachten trekken zoals wij? Bijvoorbeeld een wagen vol vaten?"

„Welnee," zei Sally, „alleen kunsten vertonen. Ik spring als de beste. Zie je daar die brede sloot? Durven jullie daarover springen?"

„Ikke niet," zei Zwart; „ik zal wel wijzer wezen. Maar dat kun jij ook niet. Dat maak je me nooit wijs."

„Wacht even," zei Sally.

Hij nam zijn sprong en zat in een wip aan de overkant van de sloot. Bruin keek Zwart aan en zei:

„Wat zeg jij daarvan? Voor geen groot roggebrood, hoe graag ik het ook lust, deed ik hem dat na. Maar durf jij ook de sprong terug te maken?"

„Natuurlijk," lachte Sally.

En een tel later stond hij weer naast Bruin en Zwart in de wei.

„Ik kan nog veel meer," zei Sally, „want ik kan ook dansen."

En even later huppelde Sally over de wei als een echte danser. Hup, hup, hup, gingen zijn slanke benen van de grond en Sally maakte een keurig dansje voor zijn collega's.

Bruin en Zwart lachten zich tranen en vergaten hun honger.

„En rekenen kan ik ook," zei Sally. „Weten jullie bijvoorbeeld, hoeveel twee roggebroden en nog eens twee roggebroden is?"

„Wij niet. Maar .... dat zullen er een heleboel zijn. Ik wou, dat wij er van smullen mochten," zei Bruin.

„Dat zijn er vier," zei Sally plechtig. „Kijk, zoveel."

En op een plekje, waar niet veel gras groeide, maakte hij vier lange strepen op de grond.

„Maar," zei Sally, „wat kunnen jullie nou wel?"

„Wij," zei Bruin, „wij zijn gewone trekpaarden. Straks komt de boer ons halen en dan worden we voor een wagen gespannen en we moeten trekken. De hele dag. Op een vlakke weg is dat niet eens zo erg, maar die opritten bij de bruggen .... Je trekt je eigen haast een ongeluk. En dan die zweep, die sommige mensen er bij gebruiken. Ze moesten die eens op hun eigen rug voelen. Jij hebt een herenleventje, als ik dat zo hoor en zie. Vriend, als ik je een goede raad mag geven: loop niet weg. Want wij, trekpaarden, hebben in de stad vaak een hondenleven."

Sally begon hard na te denken.

„Daar zit wel iets in," zei hij. „Bonjour ...."

Vlug sloeg hij weer de weg in naar de stad en hij kwam de beide paardenknechten al tegen. Gewillig ging Sally met hen mee en dacht onderweg:

Niks gedaan, daar in de wereld buiten mijn circus. Ik geloof, dat ik maar ga blijven wat ik altijd geweest ben: 't knapste paard van de wereld.

DE AANVAL VAN EEN MUSKIET

Als we eens door zulk een sterk vergrootglas konden kijken, dat de kop van een muskiet zo groot wordt als we hem hier afbeelden, zouden we ons best kunnen voorstellen hoe hij zijn prooi eigenlijk aanpakt. Onze afbeelding (fig. 1) toont een muskiet (kop en slurf), die op de blote arm van een mens is terechtgekomen en zich nu klaarmaakt om toe te tasten. Het steekwapen zit nog veilig geborgen in de lange slurf, maar niet lang.

Ik geloof, denkt de muskiet, dat ik op uitstekend terrein geland ben.

En pang (fig. 2), de verborgen priemen schieten te voorschijn en boren zich recht in het sappige vlees, niet zo'n klein beetje maar in hun volle lengte (fig. 3), want een muskiet houdt nu eenmaal niet van half werk. Net zo min als jullie.

Nu kan hij zijn bloedig maaltje beginnen en geloof maar gerust, dat hij daar gauw mee klaar is.

DIEREN-STUDIE OP RIJM

Het sterkste dier op aarde is
Voorzeker wel de slak;
Dat beest toch draagt, dag in dag uit,
Zijn huis met veel gemak.
Om mooi of slecht weer maalt de hond
Meestal niet al te zeer,
Ja, als het regent dat het giet,
Is het echt: hondenweer.
De ezel is lankmoedig, hoor,
Hij blijft maar kalmpjes staan,
Al spreekt ook elk, van groot tot klein,
Hem steeds met ezel aan.
Wat heeft een vis een fijn bestaan,
Aldus zegt luie Piet,
Men treft hem vaak in scholen aan,
Maar leren hoeft hij niet.
De vogel struis is, naar ik meen,
Het waterschuwste, want

Die duikt nooit in het koele nat,
Maar hoogstens in het zand.
De ekster lacht de mensen uit,
Die rakker toch heeft vast
Nooit, als zovelen onzer vaak,
Van eksterogen last.
De kip is in de winter steeds
Zeer eigenwijs, want ziet,
Wanneer de eitjes kostbaar zijn
Dan legt ze bijna niet.
Het bangste dier dat is de haas,
Ja, vrienden, nogal glad,
Of men hem achtervolgt of niet,
Steeds kiest hij 't hazenpad.
De meeste noten op zijn zang
Heeft wel van allemaal
Het dier, dat men er juist om prijst,
De kleine nachtegaal.

TIJL UIL

DE VOS EN DE KRAAI

LEERRIJKE LESSEN

Een vos liep eens onder de takken van een boom door en hij zag 'n dikke kraai op een van de takken zitten.

„Hé, hé," zei de vos.

En 't water liep hem uit zijn bek.

Niet omdat hij die kraai zag zitten, maar om het vette stuk kaas, dat die kraai in haar bek hield.

Hoe kom ik daar aan? dacht de vos.

En ineens had hij het.

„Lieve, lieve vogel," teemde hij, „elke keer dat ik je zie, moet ik weer opnieuw de mooie kleuren van je veren bewonderen en altijd denk ik bij mezelf: jammer, je bent toch een ongeluksbeest, vos; want je ziet wel die mooie schitterende ogen en je merkt wel het zachte briesje, dat die tere veertjes beweegt als jonge golfjes en je ziet wel die sierlijke ranke pootjes, waarop 't licht van morgen- en avondzon wondere tinten tovert, maar vos, wanneer zal het je gegeven zijn ook eens de welluidende stem te horen van de vogel, die je zo bewondert.... o, lieve kraai."

Meteen opende de kraai haar bek om te voldoen aan het verlangen van haar bewonderaar en.... plof, zei het stuk kaas en viel regelrecht in de open muil van de vos.

„Dank je," grinnikte de vos, „ik had gelijk, toen ik dacht, dat je meer veren had dan verstand."

En de vos ging er vandoor.

Dit bewijst ons, dat we op onze hoede dienen te zijn, als iemand ons overdadig gaat prijzen, want het kon wel eens zijn, dat het louter en alleen bedoeld was als voor-de-gekhouderij of om iets van ons los te peuteren, dat men denkt anders niet te kunnen krijgen. Wie met genoegen naar die uitbundige vleierij luistert, stelt zich dikwijls erg dwaas aan.

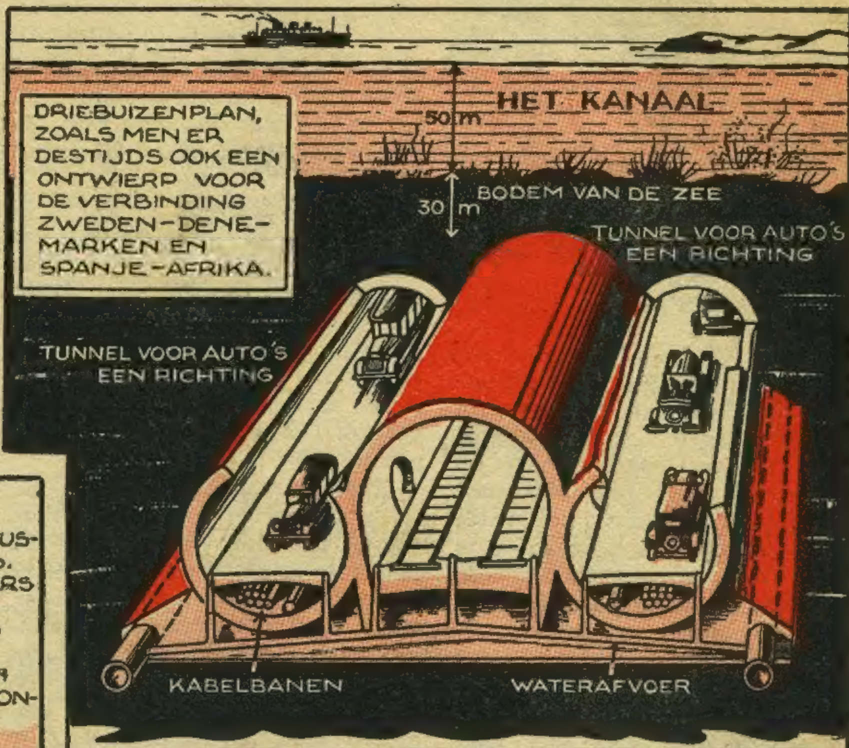
ONZE WONDERE WERELD

TUNNELPLANNEN

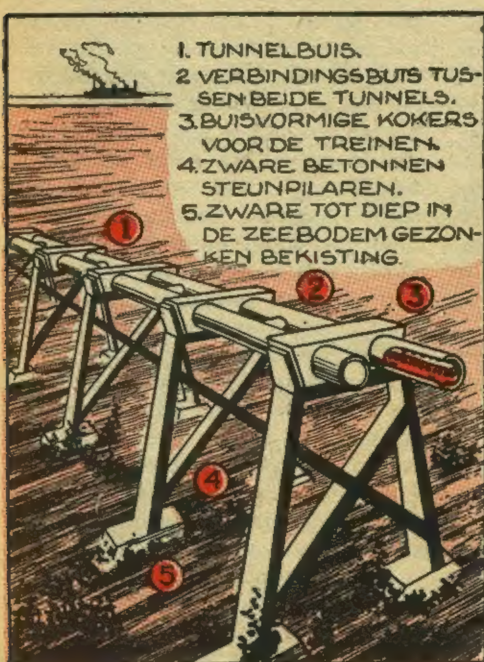
HET DENKBEELD OM ENGELAND EN FRANKRIJK RECHTSTREEKS MET ELKAAR TE VERBINDEN DOOR EEN TUNNEL STAMT AL UIT 1802. DE LENGTE VAN DIE TUNNEL ZOU 63 KM. BEDRAGEN, WAARVAN 50 KM. ONDER ZEE. OOK AAN BRUGGEN HEEFT MEN HIERBIJ GEDACHT.

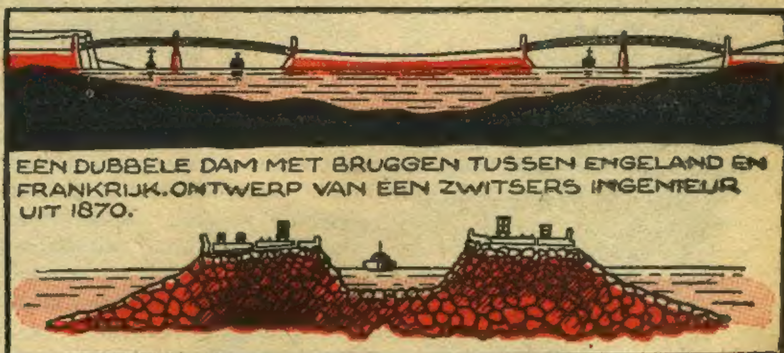
GRONDPLAN, DAT PLAATS EN RICHTING VAN DE ONTWORPEN TUNNEL AANGEEFT, MET AANSLUITING AAN DE SPOORWEGEN.

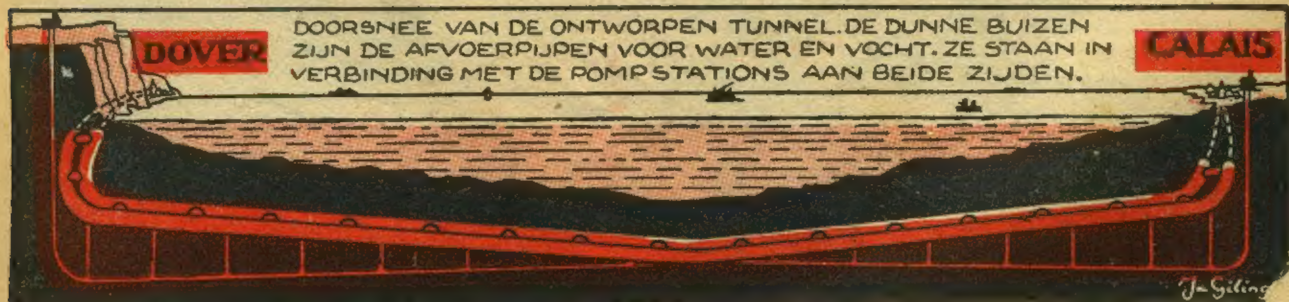
DRIEBUIZENPLAN, ZOALS MEN ER DESTIJDS OOK EEN ONTWIERP VOOR DE VERBINDING ZWEDEN–DENEMARKEN EN SPANJE–AFRIKA.

1. TUNNELBUIS.
2. VERBINDINGSBUIS TUSSEN BEIDE TUNNELS.
3. BUISVORMIGE KOKERS VOOR DE TREINEN.
4. ZWARE BETONNEN STEUNPILAREN.
5. ZWARE TOT DIEP IN DE ZEEBODEM GEZONKEN BEKISTING.

EEN DUBBELE DAM MET BRUGGEN TUSSEN ENGELAND EN FRANKRIJK. ONTWERP VAN EEN ZWITSERS INGENIEUR UIT 1870.

DOORSNEE VAN DE ONTWORPEN TUNNEL. DE DUNNE BUIZEN ZIJN DE AFVOERPIJPEN VOOR WATER EN VOCHT. ZE STAAN IN VERBINDING MET DE POMPSTATIONS AAN BEIDE ZIJDEN.

Het onwillige varken

EEN FRIES SPROOKJE - NAVERTELD DOOR AGNES

Er was eens een heel oud vrouwtje. En dat oude vrouwtje vond op zekere dag een gouden muntje. Ze ging er mee naar de markt en kocht er een varken voor. Maar toen ze het beest mee naar huis wilde nemen, was er geen beweging in te krijgen. Het varken wilde niet mee naar huis of het moest naar huis gedragen worden.

Toen ging het vrouwtje naar de hond en zei: „Zeg hond, doe me een plezier en bijt het varken. Want het wil niet naar huis of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei de hond.

Toen ging het vrouwtje naar de stok en zei: „Zeg stok, doe me een plezier en sla de hond. Want de hond wil het varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei de stok.

Toen ging het vrouwtje naar het vuur en zei: „Zeg vuur, doe me een plezier en verbrand de stok. Want de stok wil de hond niet slaan en de hond wil het varken niet bijten en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei het vuur.

Toen ging het vrouwtje naar het water en zei: „Zeg water, doe me een plezier en doof het vuur. Want het vuur wil de stok niet verbranden, en de stok wil de hond niet slaan, en de hond wil 't varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei het water.

Toen ging het vrouwtje naar de koe en zei: „Zeg koe, doe me een plezier en drink het water op. Want het water wil het vuur niet doven, en het vuur wil de stok niet verbranden, en de stok wil de hond niet slaan, en de hond wil het varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei de koe.

Toen ging het vrouwtje naar het touw en zei: „Zeg touw, doe me een plezier en bind de koe vast. Want de koe wil het water niet opdrinken, en het water wil het vuur niet doven, en het vuur wil de stok niet verbranden, en de stok wil de hond niet slaan, en de hond wil het varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

„Nee," zei het touw.

Toen ging het vrouwtje naar de muis en zei: „Zeg muis, doe me een plezier en knaag het touw door. Want het touw wil de koe niet vastbinden, en de koe wil het water niet opdrinken, en het water wil het vuur niet doven, en het vuur wil de stok niet verbranden, en de stok wil de hond niet slaan, en de hond wil het varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan of het moet naar huis gedragen worden."

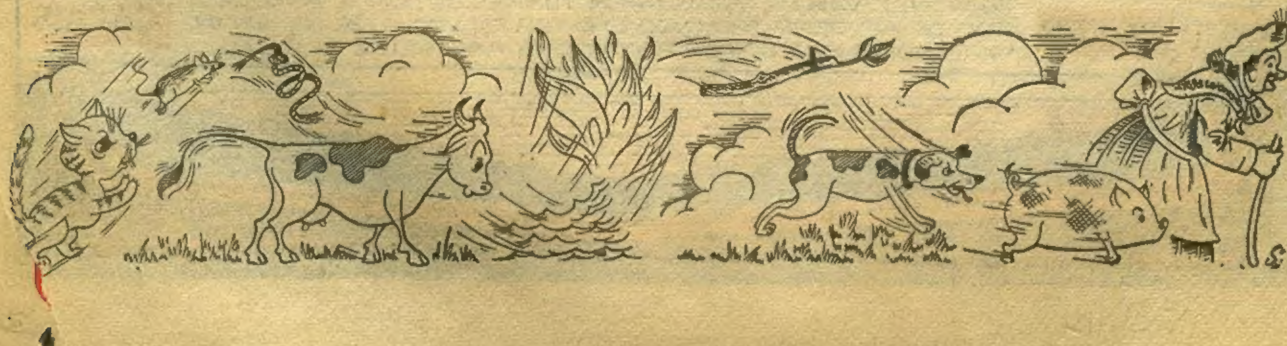
„Nee," zei de muis.

Toen ging het vrouwtje naar de poes en zei: „Zeg poes, doe me een plezier en eet de muis op. Want de muis wil het touw niet doorknagen, en het touw wil de koe niet vastbinden, en de koe wil het water niet opdrinken, en het water wil 't vuur niet doven, en het vuur wil de stok niet verbranden, en de stok wil de hond niet slaan, en de hond wil het varken niet bijten, en het varken wil niet naar huis toe gaan, of het moet naar huis gedragen worden."

„Ja!" zei de poes.

Toen ging de poes achter de muis, de muis achter het touw, het touw achter de koe, de koe achter het water, het water achter het vuur, het vuur achter de stok, de stok achter de hond, en de hond achter het varken aan.

En het vrouwtje riep:
„Sjokke, sjokke, sjok!"
En joeg het varken in het hok.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

BOUDEWIJN EN LEOPOLD

Meester Dierx had 'n meisje in zijn klas — Gabriëlle heette ze — wier vader in 1914 als klein jongetje met zijn ouders uit het door de Duitsers beschoten Antwerpen naar Nederland was gevlucht. Gabriëlle's grootvader was toen bij familie terechtgekomen en had een goede betrekking gevonden, zodat hij in Nederland gebleven was. Maar Gabriëlle's vader had zijn geboorteland toch niet helemaal vergeten. Thuis werd er vaak over België gesproken, en zo kon meester Dierx wel raden, wie het briefje in de namenbus had gedaan, waarop te lezen stond: Wat betekenen Boudewijn en Leopold?

„We gaan deze keer," zo begon meester het namenkwartiertje, „naar het Belgische vorstenhuis. Zeg eens, Gabriëlle — jij zult 't wel weten! — welke koningen zijn er de laatste honderd jaar in België geweest?"

„Eerst Leopold I, meester; toen Leopold II; daarna Albert; toen Leopold III, en nu regeert de koninklijke prins Boudewijn."

„Ik dacht wel, dat jij ze wel kon opnoemen," prees meester haar. „We hebben al gezien, kinderen, dat Albert uitblinkend, schitterend door adel betekent. Dat is een Oudgermaanse naam en ook Leopold en Boudewijn zijn van Oudgermaanse afkomst. Leopold is een verlatiniseerde vorm van Luitpold, en dat is weer een samenstelling van de oude woorden luit, volk, en balt, dapper. Leopold betekent dus: de dappere, de koene onder het volk.

In Boudewijn vinden we ook het woord balt — dapper — terug, want Boudewijn is hetzelfde als Baldwin. Win betekent vriend, en dus is Boudewijn: dappere vriend.

Het is opmerkelijk, hoeveel samenstellingen met win — vriend — er in de Oudgermaanse namen voorkomen. De vriendschap moet bij die oude volksstammen wel hoog in tel zijn geweest. Enkele er van zijn tot op onze tijd bewaard gebleven. Zo bijvoorbeeld Winfried of Winfred: vriend van de vrede; Godwin: vriend van God; Herwin: vriend van het leger. (Het woord „her" — leger — vinden we nog terug in ons heerbaan: een baan, een weg, die voor het leger bestemd was. Verder bestaat nog: Dietwin: vriend van het volk. Diet herkennen we nog in: „de Dietse taal" en „ben ik van Dietsen bloed." Diets is hier genomen in de betekenis van „Nederlands", maar eigenlijk betekent het: de taal van het diet, het bloed van het diet, dat wil zeggen: van het volk.

Zo leren ons de Oudgermaanse talen, die een vijftienhonderd jaar en meer geleden door de Noord-Europese volksstammen werden gesproken, heel wat omtrent namen en woorden, die thans nog door ons worden gebruikt."

EEN MOOIE DRINKHOORN

Het was vroeger de trots van elk gilde of vakvereniging, om ook de mooiste beker te bezitten. Een van de oudste gildebekers, die in ons land bekend zijn, is die van het Gilde van de Schippers van Sint Anna, een kleinood, dat later werd ondergebracht in het stadhuis te Kampen. De drinkhoorn was zwart en de punt bestond uit een grijnzende dierenkop, die de lichtbruine tong tussen de tanden klemde en waarvan de ogen uit geel koper waren gemaakt. De poten in de vorm van vogelklauwen waren van puur zilver, evenals de ketting en de band om de mond van de hoorn. De beker zelf was aan de binnenkant met ijzer beslagen en gedeeltelijk verzwaard, vermoedelijk met zand, om omslaan te voorkomen.

Op de bovengenoemde band stond het jaartal 1369 en de woorden:

Wetet goede mannen,
Dit horne hoort de rinschippers van sinte Anne.

Later werd de hoorn nog versierd met drie zilveren platen, waarop een zeilend schip en een paar bijbelse taferelen.

VONKJE

1 „Wat is er met je aan de hand, Vonkje?" vroeg juffrouw Barry ernstig. „Waarom mag ik de boeken niet in de kast bergen? Laat me er door! Die boeken zijn zwaar!" Maar Vonkje gaf geen krimp.

2 Ze had reeds bijna de hoop opgegeven, Jaap te redden, toen ze een kostelijk idee kreeg. Ze snelde op juffrouw Barry toe, nam haar de boeken uit de hand en zei: „U zult wel haast hebben, juffrouw Barry; ik zal ze wel opbergen!"

3 Met een „dank je wel, Vonkje" verliet juffrouw Barry de kamer. Vonkje slaakte een zucht van verlichting. Toen haastte ze zich naar Jaap en vertelde hem, wat er gebeurd was. „Ik zal weg moeten," zei Jaap, „anders krijg je last!"

4 Vonkje borg de boeken vlug op en nam Jaap bij de hand. „Ja," zei ze, „ik zal je ergens anders moeten verbergen, Jaap. Als juffrouw Barry je ziet, jaagt ze je weg, en dan zou je naar Maggie moeten teruggaan."

5 Het was intussen laat geworden en Vonkje vroeg zich af, of ze nog onderdak voor haar beschermeling zou kunnen vinden. Toen dacht ze ineens aan Jackie's kleine atelier en zei: „We gaan naar Jackie, Jaap! Hij is erg aardig!"

6 Het atelier van Jackie was vlakbij en weldra stonden ze voor de stoep. Plotseling bleef Vonkje verschrikt staan; een man in uniform was aan de geopende deur verschenen. „Een soldaat!" fluisterde ze bedremmeld.

...e vrolijke Vrijbuiter

7 Even voelden Vonkje en Jaap zich angstig, maar toen begon de eerste hartelijk te lachen. „Hoera!" riep ze, „'t is Jackie zelf!" — „En, Vonkje!" zei Jackie, „wat zeg je van mijn uniform? Zie ik er niet prachtig uit?"

8 Vonkje had niet kunnen denken, haar grote vriend in uniform te zullen aantreffen. „Ja, ik ben nu trommelslager bij het leger," legde Jackie uit. „Ik vind het wat fijn!" — „Zou ik ook geen trommelslager kunnen worden, Jackie?" vroeg Jaap.

9 Jackie beloofde de kleine Jaap voor hem te doen wat hij kon en vroeg Vonkje even mee te komen om zijn makkers, de soldaten, te zien. „Er wonen er een aantal in mijn atelier, zie je," verklaarde hij trots. Vonkje ging graag mee.

10 Het was in dit atelier, dat Jackie met Vonkje en haar vriendinnetjes zoveel films gemaakt had. De soldaten begroetten haar hartelijk. „Zou je niet een liedje willen zingen, Vonkje?" vroeg Jackie. „Ze zullen het wát leuk vinden."

11 Vonkje was niet verlegen en liet zich dan ook niet lang bidden. Ze klom op de tafel en begon te zingen van het haasje, dat door de hei gejaagd wordt. Jackie begeleidde haar op zijn harmonica, en spoedig zong het hele gezelschap mee.

12 Het was zulk een lawaai, dat ze de deur niet hoorden opengaan en de ernstige gestalte niet zagen van de majoor, die was binnengekomen. „Hou op met die herrie!" brulde hij. „Hoe komt dat meisje hier?"

DE KONING EN DE TOVENAAR

SPROOKJE
DOOR J. TOEBOSCH

In een land, heel ver van hier, regeerde een koning, Arafet geheten, die veel last van zijn buren had. Herhaaldelijk deden die invallen in zijn land; Arafet moest daardoor aanhoudend oorlog voeren en die oorlogen kostten veel geld. De belastingen waren zwaar; handel en landbouw gingen hard achteruit en overal heerste armoede.

Op zekere dag zat de koning alleen in zijn werkkamer, toen een bediende hem kwam zeggen, dat een vreemde man hem wilde spreken. Deze stelde zich voor als de tovenaar Seronius en bood aan, een toestel te maken, waardoor de koning voortaan niets meer van zijn vijanden te vrezen zou hebben.

„En hoeveel moet het kosten?" vroeg Arafet.

„Duizend goudstukken."

De koning dacht even na. „Goed," zei hij toen. „Ge zult ze hebben."

De tovenaar liet nu uit de koninklijke werkplaats materiaal en gereedschappen naar de toren brengen, die onmiddellijk daarna achter hem gesloten werd. Van de morgen tot de avond hoorde men hem hameren, kloppen en vijlen.

Toen de bepaalde tijd verstreken was, ging Arafet naar de toren. De tovenaar opende de deur en nam de koning mee naar boven. Hier stond het toestel, dat door 'n doek bedekt was. Seronius nam de doek weg en nu vertoonde zich het bronzen beeld van een ruiter, dat om een spil kon draaien en in de rechterhand een lans hield, welke recht omhoog stak. Onder het beeld was een kruk aangebracht.

„Zolang 't vrede is," zei Seronius, „verroert deze ruiter zich niet. Maar zodra een vijand het land binnenvalt, wendt hij zich naar de kant, vanwaar de inval komt en steekt de lans vooruit. Ge behoeft dan slechts aan deze kruk te draaien en de vijand, al is hij nog zo sterk, slaat op de vlucht."

„Wat je me daar vertelt, is allemaal heel mooi," zei de koning. „Maar zolang ik je toestel niet heb zien werken, betaal ik geen penning."

„Goed, koning," zei Seronius. „Ik zal tot zo lang wachten."

Lang behoefde hij echter niet te blijven, want ongeveer 'n week later kwam een bediende Arafet zeggen, dat de bronzen ruiter van houding veranderd was. Hij wees nu met zijn lans in de richting, waar 't rijk van koning Botifor, de gevaarlijkste en machtigste van Arafet's vijanden, lag. Dadelijk snelde de koning met Seronius naar het dak van de toren en draaide de kruk om.

Op verzoek van de tovenaar zond Arafet nu een kleine afdeling ruiters uit. Tegen de avond keerden ze met goede berichten terug. Een sterk leger, door koning Botifor aangevoerd, was over de grens getrokken. Maar opeens was het in verwarring geraakt en op de vlucht geslagen. Een ontzaglijke voorraad levensmiddelen en oorlogstuig had het daarbij achtergelaten. De ruiters brachten enige gevangenen mee. Dezen vertelden, dat ze plotseling in de lucht vreselijke monsters hadden gezien en vreemde geluiden hadden gehoord en dat zich toen zo'n angst van hen had meester gemaakt, dat ze de wapenen hadden weggegooid om maar sneller te kunnen vluchten.

De volgende morgen meldde Seronius zich bij de koning aan om zijn loon te ontvangen.

Maar Arafet had intussen 'n heel lelijk plan gemaakt.

„Nou, man," zei hij, toen hij met de tovenaar alleen was, „je hebt goed werk geleverd. Daar heb je eer van. En nu zal ik je betalen. Alsjeblief, hier is je geld." En hij telde hem vijf goudstukken voor.

Seronius keek vreemd op. „Wat is dat?" zei hij. „Ik krijg toch duizend goudstukken?"

„Duizend goudstukken?" riep de koning uit. „Maar man, scheelt 't je in je hoofd? Duizend goudstukken voor veertien dagen werken! Me dunkt, dat vijf al meer dan mooi is."

Seronius werd bleek van woede. „Dat is schandelijk bedrog!" zei hij. „Zoiets had ik van een koning niet verwacht."

„Zacht wat, man," zei Arafet. „Bedenk, dat 't de koning is, tegen wie je spreekt. En nu: neem je geld en vertrek."

„Koning," zei de tovenaar, „ik ga heen. Maar er zal nog eens een tijd komen, dat ge spijt zult hebben over wat ge nu gedaan hebt." En zonder

de goudstukken aan te raken, verliet hij met opgeheven hoofd de kamer.

Arafet stak de goudstukken in zijn zak. „Nu, als je ze niet hebben wilt, des te beter," zei hij. „Ik kan ze goed gebruiken."

Een jaar was sedert verlopen. Geen vijand had 't na Botifor's nederlaag nog gewaagd, iets tegen Arafet te ondernemen. 't Ging goed in 't rijk. Wat vroeger verwoest was, was hersteld. Handel en landbouw bloeiden en overal heersten rust en welvaart. 't Leger had de koning verwaarloosd. 't Kostte maar geld en hij had 't immers niet meer nodig.

Maar intussen had Botifor niet stilgezeten. Voor 'n paar spoken waren zijn soldaten op de vlucht gegaan? Dat was schande, maar 't zou geen tweede keer gebeuren! En zonder dat Arafet er iets van wist, had hij een nieuw leger verzameld, veel sterker en beter uitgerust dan het vorige, en viel daarmee onverwachts in Arafet's land.

Maar thans bewoog de bronzen ruiter zich niet en zo kreeg Arafet eerst bericht van de inval, toen de vijand reeds diep in zijn land stond. Hij snelde naar 't dak van de toren en trachtte de kruk om te draaien. Tevergeefs! Hij liet enige bekwame werklieden komen. Urenlang waren ze bezig, maar wat ze ook deden, de ruiter bleef staan, zoals hij stond.

Arafet trok nu tegen de vijand op. Maar zijn slecht uitgerust leger werd verslagen en hij moest vluchten. In korte tijd veroverde Botifor 'n groot deel van 't land en sloeg daarna 't beleg voor de hoofdstad. Weldra was hier groot gebrek. Botifor wist dit en rekende er vast op, dat de stad spoedig in zijn bezit zou zijn. En dan werd Arafet zijn gevangene.

Arafet zat weer in zijn werkkamer. Zoëven had hij gehoord, dat de stad 't nog hoogstens een paar dagen zou kunnen volhouden. Hij dacht aan de tovenaar, die hij bedrogen had. O, wat had hij er nu een spijt van! Maar nu was 't te laat.

Daar werd de deur geopend, en de man, aan wie hij dacht, trad binnen. „Koning," zei hij, „herinnert ge u nog ons laatste onderhoud?"

„Ja," zei Arafet. „Beste man, ik heb u toen slecht behandeld. Ik ben ondankbaar en onrechtvaardig geweest. Maar ik bid u, vergeef mij en, als ge kunt, help mij."

„Ik zal 't doen," zei Seronius. „Maar nu verlang ik de dubbele prijs: tweeduizend goudstukken."

„Goed. Ik beloof 't u op mijn koninklijk woord."

Ze gingen samen naar de toren en betraden het platte dak. Van hieraf overzagen ze 't vijandelijk kamp met zijn talloze tenten en duizenden mensen en dieren. Seronius mompelde enige woorden en onmiddellijk wendde de bronzen ruiter zich naar 't kamp en stak zijn lans vooruit.

„Draai nu de kruk om, koning," zei Seronius.

Arafet deed 't. De uitwerking was geweldig! Bij honderden tegelijk vielen de tenten neer. 'n Oorverdovend geschreeuw en gehuil steeg op. Als waanzinnig van angst liepen de soldaten dooreen en vluchtten naar alle kanten, alsof boze geesten hen op de hielen zaten. En de verwarring werd nog verhoogd door de duizenden paarden, die zonder ruiters rondliepen en alles vertrapten, wat in de weg kwam.

De bevelhebber van de stad zag, wat er gebeurde. In allerijl verzamelde hij zijn soldaten en vervolgde de vluchtende vijand. Toen hij enige uren later terugkeerde, bracht hij honderden gevangenen mee en een daarvan was koning Botifor, die nog pas zo zeker van de overwinning was geweest.

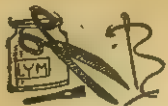
Terwijl de hele stad juichte, waren Arafet en Seronius weer in 's konings werkkamer. „En nu, goede man," zei Arafet, „zal ik u uw loon geven." Hij opende de kast en nam er enige zakken uit. „'t Is bijna het laatste geld, dat ik nog bezit," zei hij, „maar ik geef 't u gaarne, want aan u dank ik de overwinning."

Maar Seronius zei: „Koning, behoud dat geld. Uw volk heeft het nodig; ik niet. Ge hebt nu ingezien, dat trouweloosheid vroeg of laat gestraft wordt. Vergeet dat nooit en leef gelukkig. En nu, vaarwel."

Daarna verliet hij de kamer en toen Arafet hem nakeek, was hij verdwenen.

Kort daarna werd de vrede gesloten. Botifor moest als vergoeding voor de aangerichte schade 'n grote som betalen. Van nu af behoefde Arafet geen oorlog meer te voeren en nog vele jaren regeerde hij voorspoedig, door zijn volk zowel als door zijn buren geacht om zijn rechtvaardigheid.

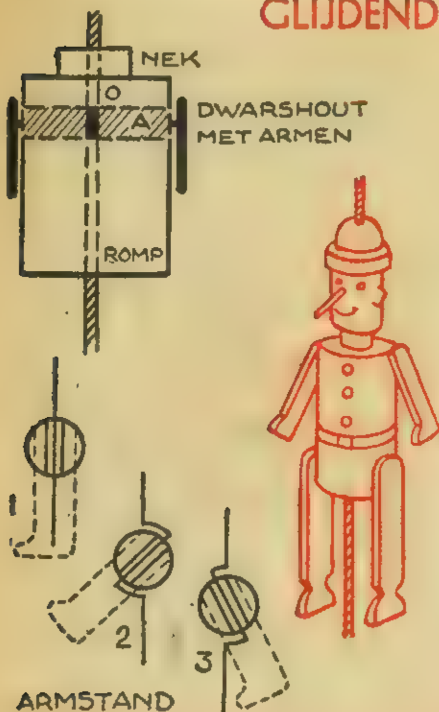

De kleine knutselaar

GLIJDEND MANNETJE

Als je weet, hoe het moet, zal dit houten mannetje op commando langs het touw glijden of stoppen en weer doorglijden, net zoals je wilt.

Het hele geheim zit in de stand van het ronde dwarshoutje A, dat, dwars door de romp heen, beide armen verbindt, maar in het midden een loodrechte opening O heeft.

Liggen de armen vlak langs het lijf (1), dan glijdt het mannetje langs het touw naar beneden, want van de top van het hoofd tot het eind van de romp loopt het touw door een rechte buis. Duw je de armen iets naar voren (2) of iets naar achteren (3), dan wordt die rechte buis gebroken, doordat de stand van het dwarshoutje A anders is geworden en dat stukje van de buis een heel andere stand heeft ingenomen dan de rest. Het touw moet de beweging van het stukje buis volgen en stokt dus. Zet je de armen weer goed, dan wordt de toestand hersteld en glijdt het mannetje door.

Voor de romp neem je een stukje bezemsteel, voor 't hoofd een ietwat dunner rondhoutje, evenals voor de nek. Armen en benen maak je van stukjes triplex.

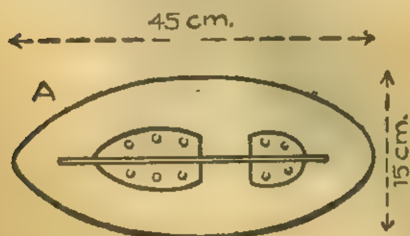
Het moeilijkste is het aanbrengen van het ronde dwarshoutje A. Je moet hiervoor een gaatje door de romp boren, ruim ter dikte van het rondhoutje, zodat dit *gemakkelijk* in de romp heen en weer kan draaien. Verder moet je de helm, de kop, de nek en de romp doorboren in de volle lengte, maar zo, dat de gaatjes precies op elkaar passen, zodat het touw rechtdoor kan lopen. Armen op het dwarshoutje A vastspijkeren of vastlijmen.

Het geheel een passend kleurtje geven, dan hebben kleine broer of zus een aardig stukje speelgoed.

AUTOPED-SCHAATS

Er is natuurlijk altijd wel een rechter- of linkerschaats, die buiten gebruik raakt en ergens ongebruikt blijft slingeren. Maak er een autoped-schaats van, waar de kleinere broertjes en zusjes, die nog niet zo goed uit de voeten kunnen op de schaats zelf, heel wat plezier aan kunnen hebben op de ijsvlakte.

Neem een stevige plank van 2 cm dikte, zaag ze ter lengte van 45 cm en ter breedte van 15 cm. Men kan de plank in een rechthoekige vorm laten of ze ook een ovale vorm geven, die beter en gemakkelijker door ijsschaafsel of sneeuw snijdt. Bevestig met kleine stevige schroeven de schaats precies in het midden. Aan de bovenkant breng je een flink paaltje aan met dwarslat. En dan maar rijden.

VAN REUS TOT DWERG

en omgekeerd

Die lange meneer laten we ineenschrompelen en weer uitgroeien naar believen.

Dat gaat zo:

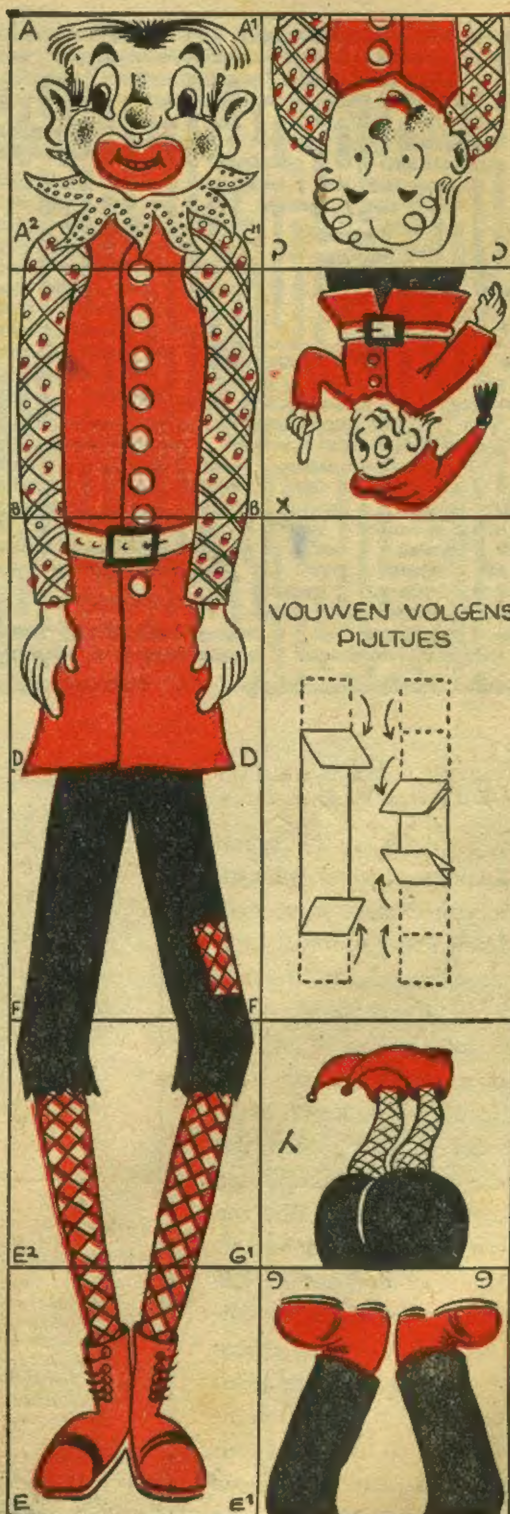
Teken op wit papier de hele plaat netjes over en knip ze langs de buitenste lijnen uit. Vouw ze dan over de hele lengte in het midden volgens de lijn A1E1. Denk er om, dat je niet naar voren, maar naar achteren vouwt, zodat de lange man op de voorkant komt en wat rechts van de tekening staat op de achterkant. Daarmee hebben we een rechte lange strook en nu gaan we die reus langzaam laten ineenschrompelen.

We hebben de strook voor ons liggen met de afbeelding van de lange kerel naar boven. Het bovenste stuk vouwen we nu langs de lijn A2C1 naar ons toe, zodat de man 't hoofd krijgt van CC en daarmee al een stuk kleiner is geworden.

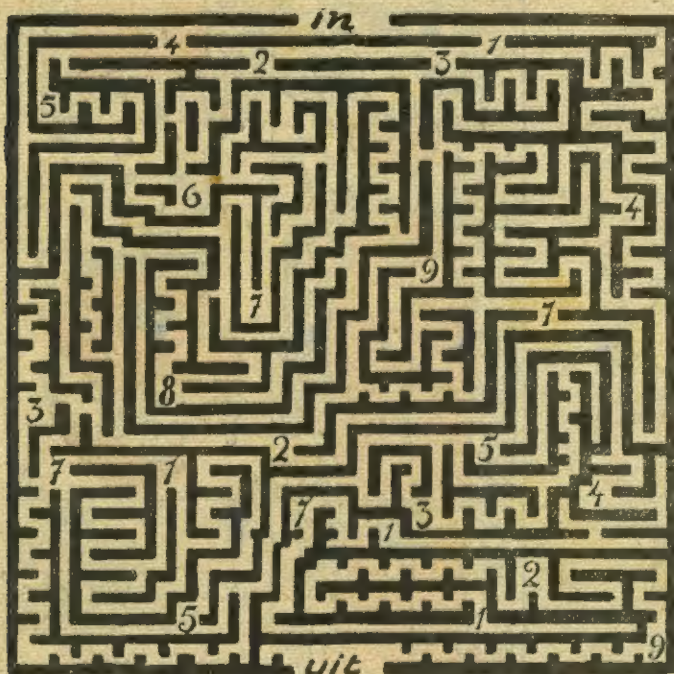
Nu nemen we flink wat van zijn benen af door de onderste strook langs de lijn E2G1 naar boven toe te vouwen. De man krijgt hiermee een paar kaplaarzen aan, die we aan de achterkant op plaatje GG hadden gezet. Daarna maken we de romp weer een stuk kleiner, door het bovenste stuk nogmaals naar ons toe te vouwen langs de lijn BB, en als we dan ten slotte nogmaals langs de lijn FF naar boven toe vouwen en weer een stuk van de benen afnemen, houden we niets over dan een dwergje met de benen van vak Y en de romp en kop van vak X.

Dit is een manier van vouwen, maar je kunt natuurlijk ook een andere volgorde kiezen, die de allergrappigste resultaten geeft. Dat zoek je zelf maar uit als de tekening klaar is.

Geef de mannetjes een aardig kleurtje, voordat je begint te vouwen. En laat jullie fantasie maar eens werken door allerlei verschillende figuren zelf te tekenen. Aan de hand van het hier gegeven voorbeeld kun je voor broer en zusje een heel stel grappige vouwplaatjes in elkaar knutselen.

WAT WORDT ER GESPEELD ?

DOOLHOFSPEL

Bij deze doolhof gaat het nu eens niet om een raadsel, maar om een spelletje, dat we met zijn allen kunnen spelen.

• Om de beurt gaan we met een puntig houtje (een aangescherpt lucifertje bijvoorbeeld) de doolhof binnen bij het woordje IN, dat bovenaan staat, en zoeken onze weg naar de uitgang, waar UIT geschreven staat.

Op onze tocht door de doolhof moeten we echter de cijfers, die we tegenkomen, opschrijven en bij elkaar optellen. Hij of zij, die het laagste getal bijeentelt, wint.

Wanneer we twee of meer keren over hetzelfde cijfer komen (bijvoorbeeld wanneer we weer terug moeten), moeten we datzelfde cijfer ook telkens weer bijtellen.

GIFTIGE PADDENSTOELEN

Begin met kegels op de grond te zetten. Zo maar op goed geluk af. Niet te ver van elkaar, want men moet er in een kring omheen kunnen dansen. Allen moeten elkaar stevig aan de hand houden. (In plaats van kegels kan men ook stokjes nemen.) In een kring danst men nu zingend om de kegels heen. Nu moet ieder er voor zorgen, dat zijn vriendje of vriendinnetje een of meer kegels omwerpt. Wie een kegel omwerpt, heeft een vergiftigde paddenstoel opgegeten. Die is dood en valt uit. Maar de omgevallen kegels worden weer rechtopgezet. Nu moeten jullie goed hierom denken: men mag de handen niet loslaten en moet trachten een ander al dansende tegen de kegels aan te sturen. Overwinnaar is hij of zij die de algemene vergiftiging overleeft.

MIDAS' MALLE MORMELKUREN

Ik sloop door de struiken
en joeg op het wild,
Maar ik werd door de bramen
ten dele gevild;
Ze prikten mijn rug
en doorpriemden mijn oor,
Waarvan ik een stukje
onder 't lopen verloor.
Dat kon zo niet, dacht ik,
Midas, wees niet dom,
Straks kom je in die donkert'
waarachtig nog om;
Dus ging ik maar liggen
in 't vochtige mos
En wachtte op de dag,
in het rustige bos.

Ik vroeg niet aan Mies
wat of zij er van dacht,
Maar ik liep als een haas
door de stikdonkere nacht;
De beet in die staart
had me flink opgelucht
En ik spitste mijn oren
bij het minste gerucht.
Zo bereikte ik het hek
en schoot er over heen.
Toen stond ik op de weg:
eigen baas, heel alleen.
Het was uit met dat:
hier Midas, daar Midas.... vlug;
Als 't aan mij lag,
dan zag me mijn baas nooit terug.

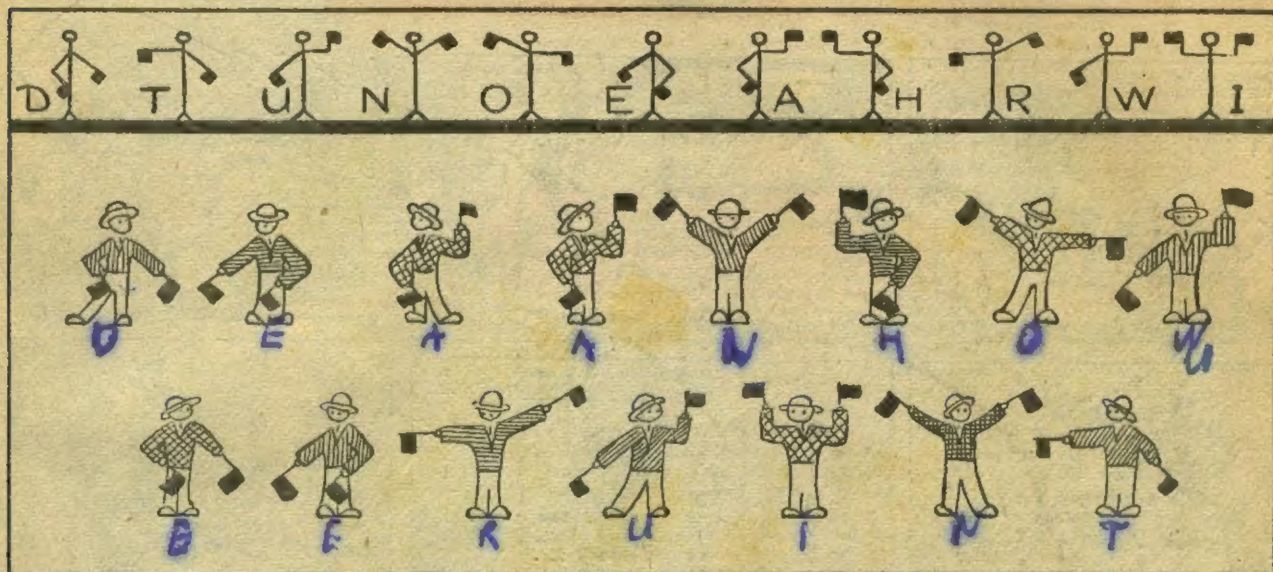

(Wordt vervolgd)

Een bladzij PUZZLES

SPREEKWOORDENREBUS

Hoe luidt het spreekwoord, dat hier wordt afgebeeld? De sleutel voor de oplossing vinden jullie in de bovenste strook, waar de letters staan afgebeeld, welke hier worden gebruikt.

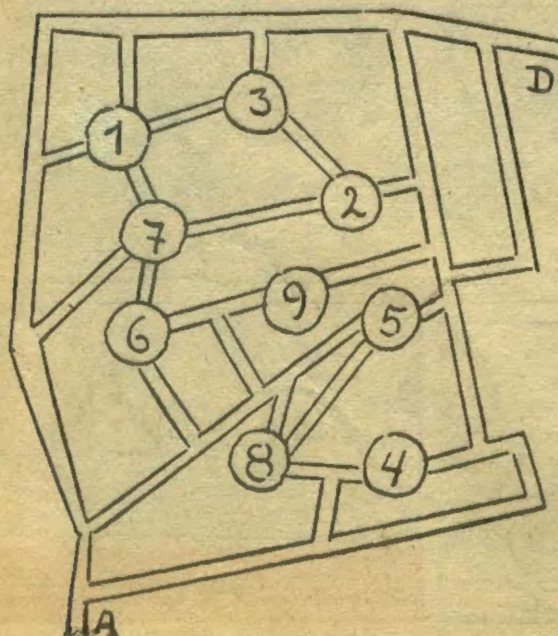

KOM JE VRIJ, OF BLIJF JE ZITTEN?

Een Indisch vorst verklaarde bij zijn troonsbestijging, dat hij aan een dozijn gevangenen een kans op onmiddellijke bevrijding wilde geven.

Elke gevangene moest bij A het koninklijk paleis binnengaan en dan proberen door de negen cirkelvormige zalen te gaan, zonder tweemaal door dezelfde galerij te lopen, noch door een deel van een galerij, hoe klein ook.

In alle galerijen werd een aantal dienaren gepost voor de contrôle. Ook in de zalen, waarvan men de deuren dichtdeed. Elke gevangene kreeg, als hij in een zaal kwam, een aantal munten volgens het cijfer van die zaal. Om onmiddellijk in vrijheid gesteld te worden, moest hij dus, bij D komende, 45 munten hebben. Want dit is immers de som van al die negen cijfers.

Dat gelukte er maar aan twee. Toen besloot de vorst, dat wie wel geen 45 munten had, maar dan toch meer dan 35, zijn vrijheid zou krijgen over een jaar. Doch wie nog niet eens het cijfer 35 haalde, die moest nog vijf jaar wachten.

Proberen jullie nu eens, of het je gelukt zou zijn, onmiddellijk je vrijheid te bekomen, ofwel of je één of vijf jaartjes had moeten blijven „zitten".

OPLOSSINGEN

VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Spreekwoordenrebus:

ALLE BEGIN IS MOEILIJK

Wel, dat hebben jullie allemaal wel eens ondervonden. Er bestaat zelfs een Frans spreekwoord, dat zegt, dat alleen de eerste stap, alleen het begin moeilijk is. En jullie kennen ook wel het gezegde: een goed begin is het halve werk. Pak dus alles, wat je te doen hebt, flink, kordaat aan, ook al lijkt het lastig of vervelend. Jullie zult dan al heel gauw ondervinden, dat, als je het begin er goed hebt afgebracht, de rest geleidelijk bijna als vanzelf volgt.

Windstrekenpuzzle:

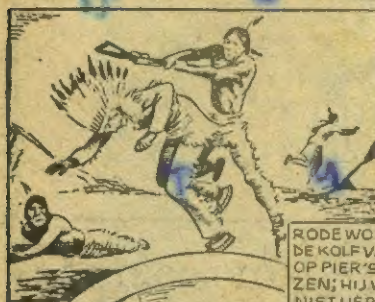

PIER PANIEK en HET ZUSJE VAN SJORS, SUZIE REBEL

ZAL PIER HET GARNIZOEN BEREIKEN EN HULP KUNNEN BRENGEN AAN DE BELEGERDE STAD?